

Forslag

Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Hedmark og Oppland

Hjemmel «LOV-1995-05-12-23-§3, LOV-1995-05-12-23-§18, delegering 23.11.2018 av myndighet til fylkesmannen etter jordloven § 18 gitt av Landbruks- og matdepartementet»

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med tilskudd etter forskriften er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder i Hedmark og Oppland fylker.

§ 3 Grunnvilkår

Tilskudd etter denne forskriften kan gis til

- a) foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- b) beitelag kan søke tilskudd for drift etter §5. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Kapittel 2 Kulturlandskap

§ 4 Drift av bratt areal

Det kan gis tilskudd for drift av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere, for å ivareta kulturlandskapet.

Tiltaksklasser: overflatedyrka og fulldyrka 1:3, overflatedyrka og fulldyrka 1:5.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 5 Drift av beitelag

Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3b.

Tiltaksklasser: storfe/hest, småfe.

Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Det kan gis tilskudd til innmarksbeiter innenfor verdifulle kulturlandskap. Innmarksbeitene må være godkjent av kommunen, og må ligge i områder som er registrert som verdifulle kulturlandskap i miljøbasen Naturbase.

Arealet må ha tilstrekkelig beitetrykk for å hindre gjengroing uten at dette medfører beite- eller tråkkskader.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 3 Biologisk mangfold

§ 7 Slått av slåttemyr og slåttemark

Det kan gis tilskudd for slått av slåttemark og slåttemyr som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler. Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.

Tiltaksklasse: svært viktig, viktig, lokalt viktig.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 8 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer

Det kan gis tilskudd for slått eller beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Det kan gis tilskudd til følgende naturtyper:

- a) Beiting av hagemark, naturbeitemark, beiteskog, fuktenger og småbiotoper. Tiltaksklasse: beiting.
- b) Slått av småbiotoper og artsrike veikanter. Tiltaksklasse: slått.

Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase, og skal være klassifisert som viktig eller svært viktig for biologisk mangfold.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 9 Soner for pollinerende insekter

Det kan gis tilskudd for å så og skjytte soner med pollinatorvennlige frøblandinger på jordbruksareal. Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler.

Tiltaket skal gjennomføres enten

- a) i grasdekte vannveier og grasstriper i åker jf. § 17. Bredden på sona skal tilsvare bredden på grasdekt vannvei eller grasstripe. Tiltaksklasse: lav sats, eller
- b) ved å etablere en egen sone for pollinerende insekter. Bredden på sona som etableres skal være minimum 2 meter. Tiltaksklasse: høy sats.

Tilskuddet utmåles per meter.

Kapittel 4 Kulturminner og kulturmiljøer

§ 10 Drift av seter

Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon. Produksjonsperioden skal vare minst seks uker per sesong. Melken som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra. Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk i døgnet per seter.

Tiltaksklasser: egen foredling, levering til meieri.

Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra.

§ 11 Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.

Ved beiting må antall beitedyr og beiteperioden tilpasses slik at vegetasjonen holdes lavvokst samtidig som kulturminnet ikke blir skadet av tråkk og liggeplasser. Det gis tilskudd for det arealet som er nødvendig å skjøtte for at kulturminnet skal være synlig jf. første ledd.

Tiltaksklasser: beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per dekar. Hvis kulturminnet med sikringssone har en mindre utstrekning enn fem dekar, kan det gis tilskudd for inntil fem daa som skjøttes.

§ 12 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.

Antall beitedyr og beiteperioden må tilpasses slik at vegetasjonen holdes lavvokst samtidig som kulturminnet ikke blir skadet av tråkk og liggeplasser.

Tiltaksklasser: beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per stykk.

§ 13 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Det kan gis tilskudd for beiting og slått eller rydding av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi, som er gjennomført slik at områdets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.

Det kan gis tilskudd til jordbruksarealer i seterområder der arealene sammen med seterhusene utgjør et helhetlig setermiljø. Det kan også gis tilskudd til andre jordbruksarealer som ligger høyere enn vernskoggrensen og fast bosetting i området.

Det kan gis tilskudd til maksimalt 20 dekar

- a) per seter, eller
- b) per seter i kombinasjon med dyrkningsfelt, eller
- c) for dyrkningsfelt som har samme eiendoms- eller festenummer.

Tiltaksklasser: beiting, slått/rydding.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 5 Avrenning til vann

§ 14 Ingen jordarbeiding om høsten

Det kan gis tilskudd for arealer med korn, oljevekster, belgvekster, frøeng siste høstingsår, grønn gjødsling og grønnfôrvekster dersom arealet ikke jordarbeides om høsten. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret. Halmen på disse arealene skal ikke brennes.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tiltaksklasse: erosjonsklasse 1-4.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 15 Fangvekst som underkultur

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd sammen med korn, oljevekster og belgvekster. Tilskuddet kan gis for arealer som oppfyller vilkårene etter § 15 ingen jordarbeiding om høsten. Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd. Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler eller gjødsles om høsten.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 16 Fangvekster sådd etter høsting

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd etter høsting av grønnsaker, poteter og rotvekster. Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd. Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler og ikke gjødsles etter høsting av hovedveksten. Det kan tillates sprøyting i vekstsesongen mot floghavre, hønsehirse og svartsøtvier. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 17 Grasdekte vannveier og grasstriper i åker

Det kan gis tilskudd for flerårig grasdekke i dråg på åkerarealer. Grasdekket skal ha en bredde på minimum seks meter. Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret

Tilskudd kan også gis for grasdekke på tvers av fallet i lange hellinger. Grasdekket skal ha en bredde på minimum to meter.

Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tiltaksklasser: korn, potet/grønnsaker.

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 18 Grasdekt kantsone i åker

Det kan gis tilskudd for flerårig grasdekke langs kanten mot vassdrag på åkerareal. Sone det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum åtte meter, målt fra vassdragets normalvannstand, der minst seks meter ligger på fulldyrka areal. Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret. Arealene skal ikke gjødsles eller sprøytes, og skal slås, beites eller pusses i søknadsåret. Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tiltaksklasser: korn, potet/grønnsaker.

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 19 Fangdam

Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal. Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseseffekt.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 6 Utslipp til luft

§ 20 Spredning av husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest om våren eller i vekstsesongen. Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter spredning i søknadsåret. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.

Det kan ikke gis tilskudd til arealer der det gis tilskudd etter §§ 21 eller 22. Det kan bare gis ett tilskudd per areal per år.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 21 Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling eller nedlegging. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret. Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.

Det kan ikke gis tilskudd til arealer der det gis tilskudd etter §§ 20 eller 22. Det kan bare gis ett tilskudd per areal per år.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 22 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding

Det kan gis tilskudd for nedmolding av husdyrgjødsel og biorest ved harving eller pløying innen to timer etter overflatespredning. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.

Det kan ikke gis tilskudd til arealer der det gis tilskudd etter §§ 20 eller 21. Det kan bare gis ett tilskudd per areal per år.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 23 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter §§ 20, 21 og 22.

Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 7 Plantevern

§ 24 Ugrasharving i åker

Det kan gis tilskudd for ugrasharving i korn og annet frø til modning. Det gis ikke tilskudd dersom det benyttes ugrasmidler før høsting, unntatt ved sprøyting mot floghavre og hønsehirse, eller ved nedsviing av oljevekster og åkerbønne.

Arealer som Debio har klassifisert som karensareal eller økologisk drevet areal er ikke tilskuddsberettiget.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 25 Ugrasbekjempelse i radkulturer

Det kan gis tilskudd for mekanisk ugrasbekjempelse eller flammning i radkulturer. Det gis ikke tilskudd dersom det benyttes ugrasmidler før høsting, unntatt ved nedsviing av potetris. Arealer som Debio har klassifisert som karensareal eller økologisk drevet areal er ikke tilskuddsberettiget.

Tiltaksklasse: Mekanisk ugrasbekjempelse.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 8 Miljøavtale

§ 26 Miljøavtale

Det kan gis tilskudd til foretak som gjennomfører en kombinasjon av tiltak for styrket miljøinnsats, etter denne bestemmelsens andre til fjerde ledd. Det skal inngås avtale med kommunen på skjema fastsatt av Fylkesmannen.

Det kan gis tilskudd i følgende områder med naturtypen kalksjøer: nedbørfeltet til Askjuntjern og nedbørfeltet til Glorudtjern i Gran kommune og nedbørfeltet til Stavsjøen i Ringsaker kommune.

Det kan gis tilskudd til miljøavtale trinn 1 til foretak som både gjennomfører tiltaket Ingen jordarbeiding om høsten, jf. § 14, på 100 % av areal i nedbørsfeltet, og gjennomfører minst to av følgende tiltak:

- 1) Vegetasjonssoner jf. §§ 17 og 18, på areal med åpenåker i nedbørfeltet.
- 2) Fangvekster, jf. §§ 15 og 16, på minimum 50 % av arealet foretaket disponerer i nedbørfeltet
- 3) Miljøvennlig spredning av all husdyrgjødsel som spres på areal i nedbørsfeltet jf. metoder beskrevet for §§ 20, 21 og 22.

I tillegg må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Foretaket skal ikke gjødsle over norm
- b) Beitedyr skal holdes borte fra direkte kontakt med vassdrag i nedbørsfeltet i en avstand på minimum 2 meter
- c) Husdyrgjødsel som lagres på bakken skal spres førstkommende vekstsesong
- d) Lagerplass for husdyrgjødsel på bakken skal kartfestes i avtalen.

Tiltaksklasser: Trinn 1

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 9 Generelle bestemmelser

§ 27 Utmåling og utbetaling av tilskudd

Tilskuddet utmåles etter satser fastsatt årlig av fylkesmannen i regionalt miljøprogram.

Tilskuddet skal kun gis det året som tiltaket blir gjennomført.

§ 28 Søknad

Foretak som søker tilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søknadsfristen er 15. oktober. For beitelag som søker tilskudd etter § 5 er fristen 15. november.

Dersom søknad leveres etter fristene i første ledd, reduseres tilskuddet med 1 000 kroner per dag inntil 20 virkedager etter fristens utløp. Tilskuddet kan ikke overdras til eie eller pant.

§ 29 Administrasjon, dispensasjon og klage

Fylkesmannen administrerer tilskuddene etter denne forskriften.

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Fylkesmannen kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene om tilskudd fastsatt i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til fylkesmannen. Vedtak fattet av fylkesmannen i første instans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 30 Opplysningsplikt og kontroll

Søker av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kontrollerer at utbetaling av tilskudd er riktige. Søker plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. Opplysninger gitt i forbindelse med søknad om tilskudd kan også kontrolleres ved telling og måling på de eiendommer som foretaket benytter i driften.

§ 31 Avkorting av tilskudd

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har

- a) drevet eller driver sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, eller
- b) gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre,

kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket

- a) har oversett de frister som kommunen, fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 30,
- b) har brutt bestemmelser i forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging, eller
- c) ikke har ført journal over plantevernmidler som foretaket har benyttet på arealene det søkes tilskudd for. Journalen skal inneholde opplysninger om navn på plantevernmiddelet som brukes, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke kan fremlegge slike journaler for de siste tre årene.

§ 32 Tilbakebetaling og renter mv.

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan det feilutbetalte beløpet kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere utbetaling av tilskudd. Tilsvarende gjelder differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter § 31.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av foretakets jordbruksvirksomhet kan motregnes i senere utbetalinger av tilskudd til foretaket.

§ 33 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. juni 2016 nr. 650 om tilskudd til generelle miljøtiltak for jordbruket, Hedmark og forskrift 7. februar 2015 nr. 838 om tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket, Oppland.

Vedlegg

1. Definisjoner

1.1. Prioriterte områder: I denne forskriftens kapittel 5 menes prioriterte områder som fulldyrka jord i nedbørsfelt i henhold til nasjonal hydrografisk inndelingen av vassdrag (jf. REGINE-felt i henhold til NVEs inndeling av vassdrag) med vannforekomster som i Vann-Nett er både:

- a) karakterisert med middels eller stor påvirkning fra diffus avrenning fra fulldyrka mark og
- b) klassifisert til moderat eller dårligere tilstand for ett eller flere av følgende kvalitetselementer med hensyn til næringstilførsel (eutrofi):
 - planteplankton
 - påvekstalger
 - bunnfauna
 - næringstilstand
 - fosfortilstand

1.2. Andre områder: I denne forskriftens kapittel 5 menes andre områder som arealer som ikke er prioriterte, jf. pkt. 1.1. over.